МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

Факультет економіки моря
(повна назва підрозділу)
Кафедра економічної політики та безпеки
(повна назва кафедри)

Код РНПД

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-
педагогічної роботи НУК
_____Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС
ECONOMY AND BUSINESS

рівень вищої освіти_____перший (бакалаврський)_____
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

тип дисципліни_____вибіркова_____
обов'язкова/вибіркова

мова(и) викладання_____українська_____
українська/англійська

Миколаїв – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни Економіка та бізнес
(зазначається повна назва навчальної дисципліни)

є однією із складових комплексної підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні.
«28» серпня 2023 року. – 13 с.

Розробник: Вдовиченко Л.Ю., к.е.н., доцент кафедри економічної політики та безпеки

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС»* розглянуто на засіданні кафедри економічної політики та безпеки
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри д.е.н., проф. Єфімова Г.В. _____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС»* розглянуто Науково-методичною комісією факультету економіки моря
Протокол № 2 від «19» 09 2023 р.
Голова к.е.н., доцент Івата В.В._____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу к.т.н., проф. НУК Лабарткава А.В._____

Робоча програма навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС»* затверджена Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 7 від «27» 09 2023 р.
Голова НМР НУК д.т.н., проф. Трушляков Є.І. _____

© НУК, 2023
© Вдовиченко Л.Ю., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 6
3. Передумови для вивчення дисципліни 6
4. Очікувані результати навчання 6
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 8
7. Форми поточного та підсумкового контролю 10
8. Критерії оцінювання результатів навчання 12
9. Засоби навчання 12
10. Рекомендовані джерела інформації 13

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Економіка та бізнес» відіграє важливу роль в освіті, оскільки дає можливість вивчити сутності системи бізнесу та закономірності його розвитку, методи аналізу політико-правового, соціально-економічного середовища та інфраструктури економічної діяльності сфери бізнесу; набути знань про регулювання економічних відносин бізнесу, методологію розрахунків, процеси економічної інтеграції; отримати вміння використовувати одержані знання у практичній діяльності сфери бізнесу України.

Курс орієнтований на розуміння суті та форм ведення бізнесу в сучасних умовах господарювання, принципів вибору певного виду підприємницької діяльності; оволодіння новітніми управлінськими підходами та застосування сучасних науково-технічних досягнень в процесі ведення бізнесу; опанування інструментарієм прийняття ефективних господарських рішень.

Ключові слова: бізнес, підприємництво, ресурси, капітал, ринок, попит, пропозиція, конкуренція, прибуток, витрати виробництва, власність, товар, послуга, вартість, ціна, бізнес-план, менеджмент, маркетинг.

Abstract

The discipline «Economics and Business» plays an important role in education, as it provides an opportunity to study the essence of the business system and patterns of its development, methods of analysis of political, legal, socio-economic environment and infrastructure of economic activity in business; to acquire knowledge about the regulation of economic relations of business, calculation methodology, processes of economic integration; to gain the ability to use the acquired knowledge in the practical activities of the business sphere of Ukraine.

The course is focused on understanding the essence and forms of doing business in modern business conditions, the principles of choosing a certain type of business; mastering the latest management approaches and the application of modern scientific and technical achievements in the business process; mastering the tools of making effective business decisions.

Key words: business, entrepreneurship, resources, capital, market, demand, supply, competition, profit, production costs, property, goods, service, value, price, business plan, management, marketing.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Галузь знань

(шифр і назва)</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 1</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронний адрес РПНД на сайті Університету ____</td><td rowspan="3">Спеціальність

(код та найменування)

Освітня програма

(найменування)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4 год.;
самостійної роботи студента – 6 год.</td><td rowspan="3">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни *«ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС»* є формування у студентів компетентностей в області набуття знань з основних питань про порядок формування, організації діяльності та розвитку бізнесу, придбання навичок дослідження фінансово-економічної діяльності суб'єктів підприємництва.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є дисципліни: відсутні
(за винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру)

4. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни **студент повинен**

знати: соціально-економічну сутність категорій «бізнес», «справа», «підприємництво», механізм їх функціонування в ринковій економіці; суб'єктів бізнесу; стратегію й тактику бізнесу, його рушійні сили та інфраструктуру; методику розрахунків фінансово-економічних показників діяльності підприємницьких структур; порядок складання бізнес-плану; механізм державного регулювання підприємницьких структур;

вміти: володіти науковою термінологією; здійснювати порядок державної реєстрації та припинення бізнесу; оперувати інформаційно-правовою базою стосовно проведення розрахунків за товари (послуги) та визначити ціну на продукт; проводити маркетингові дослідження в підприємницькій сфері діяльності; виявляти конкурентні переваги того чи іншого суб'єкта підприємництва; приймати практичні рішення щодо оптимального застосування набутих знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Сутність та економічна природа підприємницької діяльності.

Тема 1. Бізнес і підприємництво: сутність, функції, принципи [1] стор. 17-32, [2] стор. 9-26.

Тема 2. Логіка процесу створення власної справи [1] стор. 120-129.

Тема 3. Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування [1] стор. 135-150.

Тема 4. Вибір способу входження у бізнес [1] стор. 156-187.

Тема 5. Маркетингове дослідження ринку [1] стор. 196-216, [2] стор. 50-53.

Тема 6. Бізнес-планування [1] стор. 220-238.

Тема 7. Державна реєстрація суб'єктів господарювання [1] стор. 241-258, [2] стор. 37-44, [3].

Тема 8. Вибір форми оподаткування бізнесу [1] стор. 262-282, [2] стор. 363-377.

Тема 9. Ресурси підприємницької діяльності [2] стор. 247-271.

Тема 10. Результати підприємницької діяльності [2] стор. 75-144.

Тема 11. Менеджмент: функції та методи управління бізнесом [1] стор. 273-297.

Тема 12. Процедура банкрутства суб'єктів підприємництва [2] стор. 45, [3].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	разом	у тому числі			разом	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Сутність та економічна природа підприємницької діяльності								
Тема 1. Бізнес і підприємництво: сутність, функції, принципи	10	2	2	6	11	-	-	11
Тема 2. Логіка процесу створення власної справи	10	2	2	6	11	1	-	10
Тема 3. Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування	10	2	2	6	12	1	-	11
Тема 4. Вибір способу входження у бізнес	16	4	4	8	15	-	1	14
Тема 5. Маркетингове дослідження ринку	12	2	2	8	12	1	-	11
Тема 6. Бізнес-планування	12	2	2	8	11	-	1	10
Тема 7. Державна реєстрація суб’єктів господарювання	10	2	2	6	12	1	-	11
Тема 8. Вибір форми оподаткування бізнесу	10	2	2	6	12	1	1	10
Тема 9. Ресурси підприємницької діяльності	12	2	2	8	12	-	1	11
Тема 10. Результати підприємницької діяльності	18	4	4	10	15	1	1	13
Тема 11. Менеджмент: функції та методи управління бізнесом	18	4	4	10	15	-	1	14
Тема 12. Процедура банкрутства суб’єктів підприємництва	12	2	2	8	12	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	*150*	*30*	*30*	*90*	*150*	*6*	*6*	*138*
Усього годин	***150***	***30***	***30***	***90***	***150***	***6***	***6***	***138***
Разом за курсом	***150***	***30***	***30***	***90***	***150***	***6***	***6***	***138***

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Бізнес і підприємництво: сутність, функції, принципи	2	-
2	Логіка процесу створення власної справи	2	-
3	Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування	2	-
4	Вибір способу входження у бізнес	4	1
5	Маркетингове дослідження ринку	2	-
6	Бізнес-планування	2	1
7	Державна реєстрація суб'єктів господарювання	2	-
8	Вибір форми оподаткування бізнесу	2	1
9	Ресурси підприємницької діяльності	2	1
10	Результати підприємницької діяльності	4	1
11	Менеджмент: функції та методи управління бізнесом	4	1
12	Процедура банкрутства суб'єктів підприємництва	2	-
	Разом	***30***	***6***

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – ***1-3 години на 1 лекцію***;
- підготовка до практичних занять – ***1-3 години на 1 заняття***;
- написання аналітичних звітів (обсяг однієї роботи до 10 аркушів А4) – 7-***10 годин на 1 роботу***;
- підготовка до контрольних заходів – ***15-30 годин на 1 захід***.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
	Підготовка до лекцій	15	9
	Підготовка до практичних занять: вивчення тем курсу за списком основної літератури для виконання тестів та кейсів	15	9
	Написання аналітичних звітів	45	60
	Підготовка до заліку	15	30
...	***Разом***	***90***	***138***

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:
для всіх видів занять:

- робота з літературою;

- опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв′язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

- демонстрування – наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;

- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

для практичних занять:

- практична робота – метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;

- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

- проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв’язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;

- частково-пошуковий – метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;

- дослідницький – творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

1. На практичних заняттях – тести, кейси, аналітичні звіти.
2. За весь курс – залік.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного заліку. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 до 80 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – ***20 балів***. Право здавати заключний залік дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше ***60 балів***. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Тести	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
3,5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: тести – 10 балів (2 тести по 5 балів)*	

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кейси	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
3,5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: кейси – 10 балів (2 кейси по 5 балів)*	

Кількість балів	Критерії оцінювання
Аналітичні звіти	
10	Звіт підготовлений у встановлений термін. Виконаний самостійно, чітко сформульовані цілі, завдання та гіпотеза досліджень. У висновках проведена коректна інтерпретація результатів дослідження.
7,5	Звіт підготовлений у встановлений термін. Студент виконує звіт, іноді після консультації викладача; описує спостереження; в цілому правильно складає звіт та робить висновки.
5	Звіт підготовлений з порушенням встановлених термінів. Студент виконує звіт, іноді після консультації викладача; описує спостереження; складає звіт, що містить неточності у висновках та помилки.
2,5	Звіт підготовлений з порушенням встановлених термінів. Студент виконує звіт під керівництвом викладача; складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
0	Звіт не підготовлений.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна та заочна форми): *Модуль 1: аналітичні звіти – 60 балів (6 звітів по 10 балів)*	

Заключний залік у формі тестування

Правильних відповідей,%	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: *Модуль 1: 20 балів за залік (1 тест по 20 балів)*										

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	денна форма	**заочна форма**
Виконання тестів	2х5 бали = 10 балів	2х5 балів = 10 балів
Опрацювання кейсів	2х10 балів = 20 балів	2х10 балів = 20 балів
Підготовка аналітичних звітів	5х10 балів = 50 балів	5х10 балів = 50 балів
Залік	20 балів	20 балів
Всього	**100 балів**	**100 балів**

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т2	Тест	5	Тест	5
	Т3				
	Т4	Кейс	5	Кейс	5
	Т5	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т6	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т7	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т8	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т9	Кейс	5	Кейс	5
	Т10				
	Т11	Аналітичний звіт	10	Аналітичний звіт	10
	Т12	Тест	5	Тест	5
Підсумковий контроль		Залік	20	Залік	20
Сума балів			**100**		**100**

9. Засоби навчання

- комп’ютери, комп’ютерні системи та мережі;
- законодавчі та нормативно-правові акти;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М. URL: http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7148/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83.pdf.
2. Основи підприємництва: підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир: ЖДТУ, 2019. – 493 с. URL: https://mgu.edu.ua/docs/biblioteka/osnovi_pidp.pdfhttps://mgu.edu.ua/docs/biblioteka/osnovi_pidp.pdf.
3. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text.

Допоміжна література

1. Господарський кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text.
2. Цивільний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text.
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text.
4. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text.
5. Закон України «Про адміністративні послуги». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text.
6. Платформа MEREZHA.Focus. URL: https://focus.merezha.ua/?utm_source=prometheus&utm_medium=course&utm_campaign=economic%2520recovery.
7. Official site of Prime Minister cabinet office. URL: http://www.cabinetoffice.gov.uk/regulation/ria/index.asp.
8. Regulations – the web site. URL: http://www.regulations.gov.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Бібліотека імені В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Державна регуляторна служба України: http://www.drs.gov.ua
3. Законодавство України: www.rada.gov.ua
4. Кабінет Міністрів України: http: www.kmu.gov.ua.
5. Міністерство економіки України: www.me.gov.ua
6. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
7. НБУ: www.bank.gov.ua
8. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua